ऐतिहासिक पत्रस्तम्भ

ल. पु. वाग्मती पुलपारी कोपुंडोल हनूमान् थानको शिलालेखको मूल उत्तार

प्रतिष्ठाश्चैवं शालायाश्चकार विधिवद्विसः । ८

१) श्रीगणेशाय नमः ।। स्वस्ति ।। वृषासनवराभयपरश्व धाक्षहस्तकम् । कलीभसिंहविक्रमं नमाम्यहं गणे श्वरम् ।। १ ।। आसीच्छ्रीनरभूपालो राजा परमधा–

२) मिंकः । तत्पत्नी गर्भिणी साध्वी नाम्ना चन्द्रप्रभा मता । या वै स्वप्नमनुत्तमं निशि ददर्शान्तिर्गतानिद्रया सोत्थाये- दमुवाच भूप तिमितिव्रध्नो मया गीर्णितः इत्युक्ते दृढता डनं च कृ

३) तवांस्तस्या अकोपोनृपः स्वापध्वंसन हेतुना नृपतिना विज्ञापिता श्वो दिने ।। तस्याः पुत्रो महीशः सकल- रिपुकुलध्वसने धूमकेतुः पृथ्वीनारायणीयो वुभुज श्वस नेपालभूमण्डले

४) वै तज्जसिंहप्रतापो रिपुगजमृगराट् तम्सुतो राजसिंह श्रीमच्छ्रीचक्रवर्तीन्द्रमयरणबहादूरशाहः प्रतापी ।। तत्पुत्रो गिरिराजराजमुकुटालंकारिचुडामणि श्री माम्विक्रमसाहदेवं

५) चरमो गीर्वाणयुद्धाग्रिमः । कस्मिश्चित्सहि भीमसेन सचिवो गच्छन् ससैन्यो दिने तिष्ठत्सोपि महीपती रिषिवने श्रीभैरवस्यान्तिके ।। तस्य श्री वचनं ह्यमा त्यहनुमत्सिंहो धिगम्याक

६) रोत्सप्तद्वद्वकसंख्यका परिमिता वामा हनूमत्पुरी ।। श्री मद्विक्रमहायनश्रु तिपुनीतावीमदकार्द्ध कांशे नेपालिक वत्सरे किलगते श्रीवागमतितीरके ।। वैशाखे शशिपूरिते

७) भृगुदिने चैन्द्रावरज्यातिथौ श्रुक्लानामधिभूरयसुक्र– तिभिः श्लाघ्यो वली नैष्किक : एनेनैव गणेशभीमशिव कौमार्यम्बिानां पुनः श्रीकृष्णस्य चसद्मनामतिमनोज्ञानां प्रतिष्ठा कृता

८) पुनर्हनुमतो रामसेवकस्य महाद्युते । नाटेश्वरस्य देवस्य सरस्वत्याश्च भक्तिमान् कीर्तिरेषा चन्द्रसूर्यौ यावत्तावद्विनिन्दतु ।। ।। स्वस्ति श्रीगिरिराजचक्र चूडामणि नरनारायणे

९) त्यादि विविधविरूदावली विराजमानमानोन्नत श्रीमन्म- हाजाराधिराज श्रीश्रीश्रीमहाराज गीर्वाणयुद्धविक्रम– शाह बहादुर शम्शेरजङ्गदेवानां सदा समरविजयिनाम् आगे हनुमन्तसिंके

१०) अघि तं र चौविसघरप्रजालाई श्रीवाग्मतीपारि पक्का- हवेली बनाई वसि संतानपर्यंत पूल संभार गर्नानिमित्त सम्वत् १८६७ साल माघवदि ३ रोज ७ का दिन वक्स्याको पाटनको अम्वल

११) कोपुंडोल खेत रोपनि १५० तस्को सांध पूर्व बाटो र

प्रजाको सुनाषेत लुहुकील दक्षिण इलोकाह्लोरप्रजाको सुनाषेत लुहुकील पश्चिम प्रजाको सुनाषेत लुहुकील उत्तर प्रजाको सुनाषेत र खेतका

१२)डील फर्माई सिलाई रह्याको रैंकरको सांध लुहुकील यति चार किलाभित्र येकसय पचास रोपनि मध्ये ६९ सालमा तैले विति गर्दा वन्याको घरको वल्यानीमा उत्तरको लुहुकील सारी झिकी रैंकर

१३)भै आगन रह्याको रोपनि ६॥= वाकि रोपनी १४०॥= औ अघि वाटोलाई भनि रैंकर रह्याको घर वंदा यसै सांधभित्र दरिन गयाको रोपनि ३ । ज्मा-रोपनि १४३॥= तेमध्ये वनि तयार भयाको

१४)घरलाई भाग लाउँदा काह्लोकुलो नागको स्थान मिनाहा गरिवक्स्याको रोपनि २- वाकि रोपनि १४१॥- औ पारिपट्टि फर्माई मिलाई रह्याको रोपनि २७ मध्ये वाटो पाटी सडक गैन्हमा ष

१५)चं भै वाकि रह्यामध्ये ठाउँ तिन ३ मा सांध भयाको रोपनि १० । औ पारिपट्टि पूर्व किलो र आलिको साँध लुहुकील दक्षिण पुलका सडकको परखाल सांध लुहुकील पश्चिम टुषुचा खोलाको धीक

१६)को सांध लुहुकील उत्तर छ खेतको आली सांध लुहुकील यति सांधभित्र डोलानिह्म खेत . लक्ष्मीनारा-यणले वनायाको घरलाई अघि रह्याको रोपनि २५ मध्ये रोपनि २३॥। हरिनर

१७)सि काजि ज्माखेत ६ मध्ये लक्ष्मीनाराले षायाको खेत रोपनि १०॥ दफे ऐजन छ खेतमध्ये झिकियाको रोपनि १२ ज्मा खेत रोपनि ४६ । सव ज्मा रोपनि यकसय अठानवे एक कूनमा

१८)१९८-मध्येपारिपट्टि तैले चौध र बनायको जग्गा वल्यानि भित्र खेत रोपनि १ ☰ र पूर्व चौविस घरभित्रका खेतका सांध लुहुकील र दक्षिण प्रजा सुनाषेतका सा

१९)घ लुहुकील पश्चिम प्रजाका सुनाषेतको सांध लुहुकील उत्तर चौविस घरभित्रका प्रजाको षेत सांध लुहुकील यति सिमानाभित्र खेत रोपनि २५ औ सम्वत् १८७० साल

२०)फाल्गुन शुदि १२ रोज ५ का दिन तंलाई वृत्ता थपि वक्स्याको रोपनी पचीस तसमध्ये वारिपट्टि दोलानिह्म खेत रोपनि सवा छयालीसको सांध गरि अघि लाया नपुग्या

२१)को पुऱ्याउनु र थपिबक्स्याको भर्ना गर्नु बक्स्यामध्ये रोपनि २५३ तीनपटकका जम्मा रोपनि ५१ ☰ तलाई वृत्ता र पुलको संभार गर्न तेरै तैनाथमा रहि घर बनाई सिधियाको प्रजा घर २४ ला

२२)ई घरको पातालमध्ये गयाको रोपनि २॥।= हात २० को घर १ के दर रोपनि ६ ले जम्मा घर २४ के खेत रोपनि १४४ जम्मा रोपनि १४६॥।= औ फर्माईसि मध्येको वाहिर ६ खेतमा झिकि आगन

२३)नरह्याको समेत रोपनी १५- वक्स्या देवालय र घर तीन बनाउँछु सरह बमोजिम अरू जगा नमागनु भनि तैंले कवुल गऱ्याका घर ३ र देवालयके तेही षेत रोपनी १५-इ तिनै मङ्लको

२४)जम्मा घर २८ र देवालयके पाताल समेत जम्मा खेत रोपनी २१३- पोता साउन्या र फागु र पुल वाहिक अंतको झारावेठवेगार माफ आलकोहिटीको कुलो ल्याउनु गरि वृत्ता

२५)वक्स्याको मोहर ताम्वापत्र गरि बक्स्यौ आफ्ना खात रज्मासित पुलको मरमत संभारमा रुजु रहि २७ घर प्रजालाई पनि रुजु राजि राखि वक्स्या माफिक वंदा गरि सवै

२६)मिलि वृत्ता जानि भोग गर औ तेरो र २७ घर प्रजाका घर षेतको गाडिममारख गोडधोवा चुमावनु घरमनि गेगाकान्ह्लाको र कपासको पसल १ राख्याको दस्तुर र उघाउनी डंड गैन्ह

२७)आम्दानी र पुलकासंभारलाई पारीपट्टि घर २८ बनाई वक्स्याका प्रजाहरूको अपुताली परि गया अघिलो तिनको घर खेत जो निस्कन्छ तसको सुत्री त्रिक्रिको आम्दानी समेत

२८)‥—का पुलका पुग्यासंम मरमत खर्चलाई गुठ वांधि वक्स्यौ तहसिल गरि मरमतमा लाउनु दर्वार दाषील

नगर्नु लाग्याको खर्च वुझाउनु यस आम्दानीले मरमत नपुग्यासा भा

२९) रादार मार्फत विन्ति गर्नु सौषि भई पुलको तहल नछोडनु मरमतलाई गुठ रह्याका पैसामा लोभ लालचा नगर्नु ये जगा किनु वेचनु पनि गर्नु किन्याले एसै जगा-मा आई वसि

३०) पुलको तहलमा रुजु भैरहनु यस जगामा नवसि टहलमा रुजु नभै किन्नु वेचनु जो गर्ला तेसलाई भारि डंड शासना गर्नु एति घरमा ठूलो षट परि आया दर्वार विंति गरि हुकुं—

३१) म वमोजिम गर्नु तिमीहरूको गुरु पुरोहित ताहां वस्न आया पुलको टहलमा प्रजा सरह कवुल गराई वस्न दिनु तिमीहरूका जातका रीतले जिउदामा चाहिन्या मा न—

३२) स राठान पन्या घर वन्या वाहिक तिमीहरूलाई वक्स्या-को अरू जगा मध्ये छेउ छाउमा वसाउनु जो यस वन्देजमा रहेन तेसलाई पंचमहापातक लागला सांध लाउन्या सधियार कासीराम

३३) पाडे लक्ष्मीदास पन्त गंगाधर अर्ज्याल भवानीशंकर षनाल वंशवीर राना सुरवीर वहोरा लोकनाथ पांडे पिहुवर लामा दलवीर जैद्रथ कनकसिं षडका लक्ष्मी-नारायण

३४) मास्के उपाध्या कृष्णानन्दपाध्या नरवीर पांडे गणपति पंत श्रीनाथ पुरोहित अर्ज्याल मर्दनसिं राना हरदत्त झा चन्द्रशेषर दहाल भाजुमनलाष्या हेमंत पुनसिधि मोहि

३५) नाञ्क्या डंगलनायक थहिति टोलको धनमंत ब्राह्मण टोलको पतनल ग्वाछेमगुलको दाकिलन ब्राह्मण टोल-को कृष्ण पुनसिधि मनोरथ माचा ढोकाको धनमंत वं

३६) वाहाटोलको मटेन विनरसिं थानावाहा मटेङ चोउको जगत मजादेवलको धीर्जे हुडामियाको छोरा धर्मदेउ वृत्तवारले अध्यालो नलावनु विना टक्सीर डंड सासना नगर्नु

३७) जो यस वंदेजमा रहेन सो यस श्लोकमा भन्याको पातकी होला स्वदत्तां परदत्तां वा यो हरेद्वै वसुंधरा

षष्ठिवर्षसहस्राणि विष्ठायां जायते क्रिमि ।। इति सम्वे

३८) त् १८७० साल चैत्र शुदि १ रोज ३ शुभम् ।।

१) अतपर नेपाल भाषा ।। सम्वत् ९३६ वैशाख शुदि १२ शुक्रवार थ्वकुन्हु अमात्य हनुमंतसिंह भाजुधन सदाशिव लक्ष्मीनरसिंह पेह्म फुकिजन श्री वाग्मती पु

२) लस षा २७ छे श्रीहनुमतेश्वर महादेव श्रीकृष्ण गणेश भगवती भीमसेन कौमारी नाटेश्वर सरस्वती हनुमान धर्मशाला सतल प्रतिष्ठा याना दिन जुल । फेर भा

३) षा थ्वते देवतायां वुसाधनयात रो ६ क्वपुंदोल वुं दुता ।। थ्वलि वरसाननं वर्षप्रति यज्ञ यास्य वुसाधन ज्ञायका व भक्षाभोजन यायमाल जुलो परसेषर ह्लोजो

४) जुलो फेर भाषा पूजावाली ब्राह्मणयात रो ५ क्वपुंडोल वुं जुलो ।। पुन फाल्गुन सुदि अष्टमी खूनु वर्षप्रति श्रीकौमारीया वंदपूजा गुथिस वुरो १ क्व

५) पुंडोल वुं दुंता जुल ।। शुभं भूयात् ।।

अमात्यो देविदासाख्यो धन्योसि हरिभक्तिमान् तत्पुत्रो हनुमंत्सिहो वसुदामितविक्रमः ।। तस्यानुजो भाजुधनो वभूव तदंत्यजो भूद्धि सदाशिवश्च । लक्ष्मीनृसिंहश्च तदंत्यजो त्यौ चतुर्भुजांघ्रचब्जमधुव्रतैक्य ।

देवीदास विष्णुमति हनुमतसिं भाजुधन सदाशिव लक्ष्मीनरसिं

ललिताघाट, वाराणसी (काशी) स्थित साम्राज्येश्वर महादेव मन्दिरको स्वर्ण गजुरमा अङ्कित अभिलेख

१ स्वस्ति श्री श्री श्री श्री श्री नेपालका बडामहारानी सांराज्येलक्ष्मीदेवीबाट १८९८ साल आश्विन वदी ६ रोजका दिन स्वर्ग्य हुनु हुन्या वषतमा श्री काशी

२ श्री शिव स्थापन देवालय चौधरा मेरा निमित्त बनाउनु भनि हुकुं बक्सनु भएको थियो पछि १९०० सालमा श्री श्री श्री श्री श्री माहाराजाधिराज राज राजेन्द

३ विक्रम साह श्री श्री श्री श्री श्री युवराजधिराज सुरेन्द्र विक्रम शाहवाट बनाई श्री सांराजेस्वर प्रिति गरि संवत् १९०० साल मिति माघ शुदि ४ रोज ४ का

४ दिन चढाई बक्सनु भयाको गजुर हो यो गजुर बनाउनाको मार्फत षजांची शिवप्रसाद अर्ज्याल शुभम्: ॥ ॥